Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Gedeputeerde Staten van Zeeland
De heer H.M. de Jonge, voorzitter
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Directoraat-generaal Agro

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Behandeld door
dr. ing. P.G.G.A. de Ruyter

T 070 379 7104
p.g.g.a.deruyter@minlnv.nl

Ons kenmerk
DGA / 89720547

Uw kenmerk
zaaknummer 544238

Datum 3 december 2024
Betreft Betreft PFAS en grazend vee

Geachte heer de Jonge,

Ik heb uw brief van 17 oktober jl. over PFOS in het natuurgebied 'het Verdronken Land van Saefthinge' ontvangen en ik begrijp uw zorg. In deze brief geef ik u, mede namens de staatssecretaris van IenW en de staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport, een nadere toelichting op de stand van zaken.

Zoals u al had vernomen, voert de NVWA nader onderzoek uit omdat in dit gebied ook drie Nederlandse bedrijven vee laten grazen. Het vermoeden bestaat dat dit land vervuild is met PFOS en dat deze contaminatie via het vlees van dit vee in de voedselketen kan terechtkomen. Bij deze veehouders heeft de NVWA daarom momenteel een afvoerverbod voor levende dieren opgelegd, zodat geen vlees met te hoge waardes aan PFOS op de markt gebracht kan worden.

Het NVWA-onderzoek wordt uitgevoerd naar aanleiding van een signaal van het het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV, België). Op 25 september heeft het FAVV uitslagen van bloedmonsters van Belgische runderen en enkele vleesmonsters van één rund, die ook hebben gegraasd in het Verdronken Land van Saeftinghe, met de NVWA gedeeld. De bloedmonsters toonden hoge PFOS-waarden. Echter, voor bloed zijn geen maximumlimieten vastgesteld in de Europese wetgeving, dus het is nog niet te zeggen hoe zich dit verhoudt tot de concentraties in vlees en melk. Hoge PFOS-waarden in bloed kunnen wel een indicatie zijn voor hoge waarden in vlees. En in dit geval waren de waarden in de vleesmonsters hoger dan de Maximum Limiet die vastgesteld is in Europese wetgeving (Verordening (EU) 2023/915).

De NVWA heeft in haar eigen onderzoek vleesmonsters genomen van runderen en van lammeren afkomstig van twee van de drie Nederlandse bedrijven. Het derde bedrijf heeft buffels die niet geslacht worden voor consumptie.
Momenteel onderzoekt de NVWA of het mogelijk is om de dieren die aantoonbaar niet in het gebied hebben gegraasd vrijgegeven kunnen worden. Daarnaast werkt de NVWA voor de dieren die wel in het gebied hebben gegraasd aan een aanpak over hoe met deze dieren moet worden omgegaan.
De NVWA houdt de verschillende partijen, waaronder ook de provincie Zeeland, op de hoogte van de voortgang en eventuele maatregelen die worden genomen.

Directoraat-generaal Agro

Ons kenmerk
DGA / 89720547

Mede namens de staatssecretaris van IenW en de staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport wil ik u meegeven dat wij ons zeer bewust zijn van de PFAS (waaronder PFOS) problematiek en de dilemma's die dit met zich mee brengt. We streven er naar om als Rijk zoveel mogelijk in een integrale PFAS-aanpak aan oplossingen te werken. Zo hebben we gezamenlijk het RIVM opdracht gegeven voor een meerjarig PFAS-programma dat in 2022 van start is gegaan. Het doel van dit programma is om nationaal de blootstelling aan PFAS te verminderen. Het RIVM kijkt naar verschillende blootstellingsroutes van PFAS, zoals inname via voedsel. In dit programma worden extra biomonitoringsamples uit de regio rondom de Westerschelde meegenomen om te onderzoeken of blootstelling in deze regio hoger is dan het landelijk gemiddelde.

Tot slot wil ik nog benadrukken dat sinds de maximum limieten voor eieren, vlees, vis, schaal- en schelpdieren zijn opgenomen in Europese regelgeving, de NVWA PFAS opgenomen heeft in het Nationaal Plan Contaminanten waarbij risicogericht toezicht wordt gehouden aan de hand van steekproefsgewijze monstername.

Hoogachtend,

[redacted]

[redacted]iersma
[redacted]ister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur